

Metsäteiden ajankohtaisasiat

Ilppo Greis

Tieisännöitsijät 8.10.2015

9.10.2015

Metsätiet arvossaan – vai ovatko?

- Valtava omaisuus ja kilpailuetu
- Vaikea yhtälö
 - Puunkäyttö voi lisääntyä jopa neljänneksellä
 - Kalusto kasvaa ja monipuolistuu
 - Kunnossapito ontuu
 - Perusparannukset lykkääntyvät
 - Valtion tuki laskee
- Tien käyttäjät näkevät tilanteen. Näkevätkö tien pitäjä ja yhteiskunta

Kunnossapito ontuu, korjausvelka kasvaa

- Tien kevyt ja halpa rakenne vaatii jatkuvaa kunnossapitoa
- Koetaan kalliiksi metsätalouden tuloihin nähden
- Tuet laskevat
- Kunnossapito-> kunnostus
-> perusparannus
- Tiekuunnissa päätöksenteossa osaamisessa, kalustossa ja organisoinnissa puutteita

Mitä tehdä

- Yhteiskunta saatava ymmärtämään metsä- ja pientiestön merkitys ja tienpitäjä oma etunsa
 - Ammatillisuutta tienpitoon
 - Isompiin tienpitoyksiköihin
 - Neuvontaa tiekunnille investointien kannattavuudesta
 - Tienpidon tukien lisäksi panoksia myös toimintamalleihin ja järjestelmiin

Metsätiet uudessa Kemerassa

Lähde: Marja Liukkaala-Koto, Suomen metsäkeskus

- Tien liityttävä saumattomasti metsätalouden ympärivuotisen kuljetuksen mahdollistavaan tieverkkostoon, mutta liikennettä voidaan rajoittaa kelirikon aikana.
- Uusi metsätie ja perusparannettava yksityistie tulee rakentaa metsätienormien mukaiseksi.
 - › Ajoradan leveys, ohitus- ja kääntöpaikat
- Yksityistielain mukaiset tieoikeudet (tietoimitus) sekä osakkuudet ja tieyksiköt (tietoimitus tai tiekunnan päätös) tulee olla vahvistettu.
- Perustettu tiekunta

Uuden metsätien kohdevaatimukset

- Minimipituus 500 / 800 m
- Rahoitetaan vain yhteishankkeena.
- Tietiheys saa olla enintään 15 m/vaikutusalue-hehtaari.
 - Jos vaikutusalueen hakkuumäärä on enintään 1 m³/ha/v, tietiheys maksimi on 8 m/ha.
 - Maastokuljetusvaikeuden takia voi poiketa ohjetiheydestä.
- Metsäkuljetuksen osuuden tulee olla yli puolet yksiköistä.
- Päällysrakenteen leveyden oltava vähintään 4,0 metriä.

Perusparannuksen kohdevaatimukset

- Tiekuunnan päätös perusparannuksesta.
- Tienpituuden oltava vähintään 500 m.
- Tien tulee olla rakennettu aikanaan vähintään varsitieluokkaan ja tien kunnossapidosta huolehdittu.
- Tien perusparannukseen ei ole saatu viimeisen 20 vuoden aikana yksityistielain mukaisia varoja, elleivät kuljetusolosuhteet ole muuttuneet oleellisesti. Muu julkinen rahoitus 10 vuotta.

Perusparannuksen kohdevaatimukset

- Voi sisältyä uuden metsätien rakentamista enintään 20 % tien kokonaispituudesta, mutta kuitenkin enintään 1000 m, tällöin tietiheys saa olla enintään 15 m/ha.
- Perusparannusta on olemassa olevan yksityistien tai sen parannus, rummun/sillan korjaus tai varastoalueen korjaus.
- Metsäkuljetuksen osuuden tulee olla yli 30 % yksiköistä.
- Päällysrakenteen leveyden oltava vähintään 3,6 metriä.

Rahoitusehdot ja -käytännöt

- Toteuttamissuunnitelman oltava hyväksytty ennen toteutustöiden aloitusta.
- Kunnossapitovelvollisuus 10 vuotta viimeisen tukierän maksusta.
- Tukea voi hakea myös erikseen toteuttamissuunnitelman tekemiseen ja suunnitelman toteuttamiseen.
- Toteutustukea voi hakea useammassa erässä maksatushakemuksella, josta ilmenee tehdyt työmäärät sekä verottomat kustannukset.

Tuen suuruus

- Tuki vaihtelee tukivyöhykkeittäin; uuden tien rakentamisessa 30-50 %:iin ja perusparannuksessa 40-60 %:iin kohtuullisista kustannuksista.
 - › sisältää suunnittelu-, työ- ja tarvikekustannukset
 - › lupa- ja toimitusmaksut
- Osakkaille tietoimituksessa määrättyihin korvauksiin ei saa tukea.
- Metsätiellä tulee sallia tien virkistyskäyttö 10 vuoden ajan siitä, kun tuki kokonaan maksettu

Tuen suuruus

- Jos hankkeessa on sillan rakentaminen tai korjaaminen, tukea voidaan korottaa kymmenellä prosenttiyksiköllä sillan kustannusten osalta.
- Tuki maksetaan arvonlisäverottomasta todellisista kustannuksesta.
- Osakkaan tuen perusteena olevista kustannuksista vähennetään hakemuksen jättämisen jälkeen toteuttamisen yhteydessä tuen saajalle metsätaloudesta (tielinjapuiden hakkuusta) syntyneet tulot.

Toteuttamissuunnitelma

- Suunnitelmaan tulee sisältyä
 - › hankkeen yleiskuvaus (=lausunto)
 - › kartta
 - › osakastila- ja omistajatieto
 - › tietoimituksen tai tiekunnan kokouksen pöytäkirja
 - › kustannusten erittely suunnittelu-, työ- ja tarvikekustannuksiin, ym. kustannuksiin
 - › tiloittainen selvitys kustannuksista ja työmääristä
 - › tukihakemus tiloittain/tiesopimus
 - › liittymä ym. luvat
 - › alueen puuston keskimääräinen kasvu

Toteutusilmoitus

- Työn valmistuttua tehtävään toteutusilmoitukseen tulee liittää
 - › selvitys tehdystä työmäärästä työvaiheittain sekä kustannukset yhteensä ja tiloittain
 - › kustannukset eriteltävä suunnittelu-, työ-, tarvike- ja muihin kustannuksiin
 - › kartta alueesta, jolla työt tehty
 - › työn yhteydessä tiloille syntyneet tulot
 - › työn valmistuttua ilmoitus hankkeen päättämisestä
 - › jos poikettu suunnitelmasta tieto miksi poikettu ja missä

Metsätehon metsätieohjeiden eli metsätienormien Päivitys

Lähde: Markus Sandström, Metsäteho Oy

- Tavoite ja toteutus
 - päivittää / uudistaa ohjeisto verkkojulkaisuksi Puuhuolto.fi –palveluun
- Aikataulu
 - 12/2015 loppuun mennessä
- Toimijat
 - Metsäteho, Tapio, sidosryhmät

Suurimmat muutokset esitystavassa

- Ohjeiston sisältö ryhmitellään verkkojulkaisussa 4 selkeään pääluvun alle
 - Metsätiet
 - Kunnossapito
 - Perusparannus
 - Uuden tien teko
- Päälukujen järjestyksellä viestitään painopisteen siirtymisestä kunnossapidon ja perusparannuksen suuntaan
- Verkkojulkaisu mahdollistaa linkityksen ohjeiston sisällä tai muihin lähteisiin
- Siirtyminen verkkojulkaisuun helpottaa aineiston päivittämistä sekä parantaa sen saavutettavuutta ja käytettävyyttä

Keskeisimmät muutokset sisältöön

- Lähtökohta: metsätiet soveltuvat hyvin nykyiselle kalustolle jos tiet todella rakennetaan ohjeiston mitoitusmuutosten mukaisesti
- Organisaatiomuutokset
- Sääntömuutokset
- Perusparannuksen ja uuden tien rakentamisen prosessikuvaukset
- Kehittyneet mittaus- ja suunnitteluvälineet
- Tuhkan käyttö tien rakennuksessa
 - omat päällysrakennetaulukot, joissa massiivi ja seostuhkarakenteiden paksuudet ja seossuhteet
- Yhdenmukaistaminen infra-rakentamisen kanssa
 - päällysrakenteen kerrospaksuuksien yhdenmukaistaminen vastaamaan maanrakennusalalla yleisesti käytössä olevia todellisia tiivistettyjä rakennepaksuuksia?
 - päällysrakennetaulukoissa ilmoitetaan tonnit i-m³ asemesta
 - otetaan käyttöön infra-rakentamisessa käytettävät rakeisuuskäyrät?
- Siltojen uudet tyyppisarjat ja mitoituskuormat

Metsätiet kuntoon -projekti

- Tapion kehitysprojekti
- MMM:n rahoitus
- Metsätien kunnossapito-opas
 - Vapaasti 12/2015 www.tapio.fi
 - Kumppanina Navico Oy
 - Tiekunnille, tieisännöitsijöille toimijoille
 - käsikirja, oppikirja
 - Kansantajuinen
 - Tie kuntien jäsenet , elimet
 - Ammattimaisuus
 - Materiaalit, kalusto
 - Uudet toimintamallit

Metsätiet kuntoon

- Omavalvontamalli metsätienrakennukseen
 - Kemera-toteutukset
 - Hyötyä koko ketjussa
 - Kuski->urakoitsija->rakennuttaja-> rahoittaja
 - Ilmoitetaan tien mittoja ja laatua kuvaavia tekijöitä
 - Vähentää työnjohtoa ja valvontaa
 - Lisää luottamusta
 - Edellyttää palautetta alaspäin

Metsätiet kuntoon

- Metsäteiden kuntokartoituksen edistämien
 - Edistetään nykyisen käyttöä
 - Kevyempiä menettelyjä
- Neuvontaa ja viestintää tiekunnille
 - Sähköinen opas
 - Kalvosarja
 - Sosiaalinen media
- Tuhkan käytön edistäminen metsätien rakentamisessa

Muuta kehitettävää

- Yksityistierekistri
 - Tarkeä, reaaliaikainen rekisteri
 - Ominaisuustietoa, kunto kantavuus, päivitys
 - Iso ponnistus, yhteishanke
- Laatuokitus ja kriteerit
 - Kunnostukselle
 - Minimiperusparannukselle
 - Tieuokan nostolle
 - Selventää kilpailun pelisääntöjä ja asiakkaan oikeuksia

Lisää kehittämisehdotuksia ja toiveita

ilppo.greis@tapio.fi

Kiitos

